

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

मुक्तस्वाध्यायपीठम्

शैक्षिकविकासकेन्द्रम्, राजीवगान्धीपरिसरः, शृङ्गेरी

शास्त्री / SHASTRI (B.A.)

साहित्यम्

प्रथमवर्षम्

कक्षा	सत्रार्थम्	पाठ्यप्रकारः	पाठ्यक्रमविवरणम्	शिक्षा ङ्कः (Credits)
शास्त्रि- प्रथमवर्षम्	प्रथमम्	DSCC 1	<ul style="list-style-type: none"> अलङ्कारशास्त्रपरिचयः काव्यलक्षणम् अलङ्कारः- अलङ्कारस्य व्युत्पत्तिः सामान्यपरिचयश्च अलङ्कारस्य महत्त्वम्, अलङ्कारपरम्परा च शब्दालङ्कारः <p>पुनरुक्तवदाभासः, अनुप्रासः, यमकम्, वक्रोक्तिः, श्लेषश्च</p> <p>आधारग्रन्थः-</p> <p>मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशित- साहित्यदर्पणम् (खण्डः १- भूमिका प्रथम-परिच्छेदश्च)</p>	4
		DSCC 2	<ul style="list-style-type: none"> रसभावविवेचनम् काव्यानां दृश्यत्व-श्रव्यत्वनिरूपणम् दोषनिरूपणम् गुणाः रीतयश्च <p>आधारग्रन्थः-</p> <p>मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशित- काव्यदीपिका (खण्डः</p>	4

अनुमति

		१-४)	
	IDE-1 (DSE 1)	साहित्यशास्त्रेतरः DSCC-1 इत्यत्र निर्दिष्टः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । (व्याकरणम्/ ज्योतिषम्) अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः अवतरणीस्तरीयः अन्यूनं 4 शिक्षाङ्क(Credit)युतः साहित्यशास्त्रेतरः कश्चन विषयः	4
	GE 1	MOOCS / IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः प्रमाणपत्रस्तरीयः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा DSCC-1, DSE-1 इत्यत्र स्वीकृतविषयं विहाय अन्यः कश्चन विषयः	4
	AECC 1	संस्कृतभाषाकौशलवर्धनम् + अमरकोशः (वर्गचतुष्टयम्)/ छन्दसां परिचयः / चिताः अर्थालङ्काराः	4
	AECC 2	आङ्ग्लभाषा (CSU course/ IGNOU/ MOOCS), Parts of Speech, Tenses, Transformation of Sentences, Syllables	2
	AEEC 1	सङ्गणकविज्ञानम् (CSU course/ IGNOU/ MOOCS) , Windows Operating System and MS Word with Unicode अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन समस्तरीयः विषयः (यथा आयुर्वेदोक्तस्वस्थवृत्तम्)	2
	प्रथमसत्रार्थस्य शिक्षाङ्कयोगः		24
द्वितीयम्	DSCC 3	लौकिकसंस्कृतसाहित्येतिहासः महाकाव्यम् महाकवयः इतरमहाकाव्यानि च नाटकं कथासाहित्यञ्च कथासाहित्यम् आधारग्रन्थः -	4

अनुसूचित

		मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशित- लौकिकसंस्कृतसाहित्येतिहासः (खण्डः १-२)	
	DSCC 4	काव्याध्ययनम् (किरातार्जुनीयम् - प्रथमः सर्गः) युधिष्ठिरवनेचरयोः संवादः द्रौपदीयुधिष्ठिरयोः संवादः आधारग्रन्थः - मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशित- किरातार्जुनीयम् - प्रथमसर्गः (खण्डः १-२)	4
	DSCC 5	अर्थालङ्कारः चिताः प्रसिद्धाः अर्थालङ्काराः आधारग्रन्थः-मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशित- चन्द्रालोकस्य पञ्चममयूखः (खण्डः १-२)	4
	GE 2	GE-1 इत्यत्र स्वीकृतस्य अग्रिमस्तरीयः विषयः अथवा MOOCS / IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 शिक्षाङ्क(Credit)युतः पूर्वम् अनधीतः कश्चन ऐच्छिकः विषयः अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः समस्तरीयः विषयः	4
	SEC 1	व्यक्तित्वविकासोपयोगीनि चितानि सुभाषितानि	2
	SEC 2	Computer Science - Microsoft Excel (CSU course/ IGNOU/ MOOCS), अथवा अनुवादप्रशिक्षणम्	4
	INTERN SHIP 1	मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमते प्रशिक्षणात्मके/ सेवात्मके कार्यक्रमे भागग्रहणम्	6
			द्वितीयसत्रार्थस्य शिक्षाङ्कयोगः 28
			सत्रस्य सम्पूर्णयोगः 52
शास्त्रिप्रथमवर्षान्ते निष्क्रमणसमये प्राप्तव्योपाधिः	शास्त्रिप्रथमवर्षस्तरीयं प्रमाणपत्रम्		

अनुवर्तते

द्वितीयवर्षम्

पाठ्यक्रमविवरणम्	पाठ्यक्रमविवरणम्	पाठ्यक्रमविवरणम्	पाठ्यक्रमविवरणम्	पाठ्यक्रमविवरणम्
शास्त्री- द्वितीयवर्षम्	तृतीयम्	DSCC 6	रूपकस्वरूपम् नाट्यतत्त्वनिरूपणम् आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशित- साहित्यदर्पणम् (खण्डः १ , २)	4
		DSCC 7	अभिज्ञानशाकुन्तलम् शकुन्तलादुष्यन्तयोः पूर्वरागः दुष्यन्तशकुन्तलयोर्विवाहः आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशित- अभिज्ञानशाकुन्तलम् (खण्डः १ , २)	4
		DSE 2	काव्याध्ययनम् (दृश्यकाव्यम्) भासनाटकानि (किमपि एकं नाटकं भासनाटकचक्रतः) / स्वप्नवासवदत्तम् • यौगन्धरयणस्य याचना • वासवदत्तायाश्चिन्ता • उदयनस्यसमुद्रगृहगमनम् • वासवदत्तायाः पुनः प्राप्तिः आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशित- स्वप्नवासवदत्तम्	4
		IDE-2 (DSE 2)	IDE-1 इत्यत्र स्वीकृतस्य अग्रिमस्तरीयः विषयः, अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः अवतरणीस्तरीयः अन्यूनं 4 शिक्षाङ्क (Credit)युतः साहित्यशास्त्रेतरः कश्चन विषयः	4
		GE 3	GE-2 इत्यत्र स्वीकृतस्य अग्रिमस्तरीयः विषयः अथवा MOOCS / IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 शिक्षाङ्क (Credits)-	4

19
मंगलम्

		युतः पूर्वम् अनधीतः कश्चन ऐच्छिकः विषयः अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन विषयः ।	
	AECC 3	IGNOU/MOOCs इत्यतः 4 क्रेडिट-युतः हिन्दीभाषाविषयः अथवा IGNOU/MOOCs/CSU इत्यतः यः कश्चित् अन्यूनं 4 शिक्षाङ्क (Credits)-युतः आधुनिकविषयः	2
	AECC 4	IGNOU/MOOCs/CSU इत्यतः आङ्ग्लभाषासम्बद्धः विषयः (Active Passive, Direct Indirect, Paragraph/Story Writing, Letter Writing (formal/informal) अथवा IGNOU/MOOCs इत्यतः यः कश्चित् अन्यूनं 2 शिक्षाङ्क (Credits)युतः आधुनिकविषयः	2
	AEEC 2	Computer science (HTML + Web designing) (Web Development Introduction) अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन समस्तरीयः विषयः	2
	तृतीयसत्रार्थस्य शिक्षाङ्कयोगः		24
चतुर्थम्	DSCC 8	दोषनिरूपणम्, अर्थदोषनिरूपणम्, गुणरीतिनिरूपणम् आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशित- साहित्यदर्पणम् ७ -९ परिच्छेदाः	4
	DSCC 9	मेघमार्गवर्णनम् आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशित- मेघदूतम् (खण्डः १)	4
	DSCC 10	अभिज्ञानशाकुन्तलम् शकुन्तलायाः पतिगृहगमनम् दुष्यन्तशकुन्तलयोर्वियोगः आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशित- अभिज्ञानशाकुन्तलम् (खण्डः ३ , ४)	4
	GE 4	GE 3 इत्यत्र स्वीकृतस्य अग्रिमस्तरीयः विषयः अथवा MOOCs / IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 शिक्षाङ्क (Credits)युतः पूर्वम् अनधीतः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन समस्तरीयः विषयः ।	4

अनुवर्तते

		SEC 3	जीवनोत्कर्षाय श्रीमद्भगवद्गीता	2
		SEC 4	Computer Application (IGNOU/MOOCs) Tally (Fundamentals of Accounting, Ledger, Fundamentals of computerized accounting, Introduction to inventories)	4
		INTER NSHIP 2	मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमते प्रशिक्षणात्मके / सेवात्मके कार्यक्रमे भागग्रहणम्	6
चतुर्थसत्रार्थस्य शिक्षाङ्कयोगः				28
शास्त्रिद्वितीयवर्षस्य सत्रार्थयोः सम्पूर्णशिक्षाङ्कयोगः				52
शास्त्रिद्वितीयवर्षान्ते निष्क्रमणसमये प्राप्तव्योपाधिः		शास्त्रि-डिप्लोमा (दक्षता)		

मनुन

तृतीयवर्षम्

पाठ्यप्रकारः	पाठ्यप्रकारः	पाठ्यप्रकारः	पाठ्यप्रकारः	शिक्षाङ्कः (Credits)
शास्त्रि- तृतीयवर्षम्	पञ्चमम्	DSCC 11	वाक्यपदपदार्थशब्दशक्तिविवेकः आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशित- साहित्यदर्पणम् (खण्डः १)	4
		DSCC 12	चित्रदर्शनम् पञ्चवटीप्रवेशः आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशित- उत्तररामचरितम् (खण्डः १,२)	4
		IDE-3 (DSE 3)	IDE-2 इत्यत्र स्वीकृतस्य अग्रिमस्तरीयः विषयः, अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः अन्यूनम् 4 शिक्षाङ्क (Credits)युतः पूर्वम् अनधीतः ऐच्छिकः कश्चन विषयः	4
		GE 5	GE 4 इत्यत्र स्वीकृतस्य अग्रिमस्तरीयः विषयः अथवा MOOCS/IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 क्रेडिट-युतः पूर्वम् अनधीतः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन समस्तरीयः विषयः	4
		AECC 5	पर्यावरणविज्ञानम् (MOOCS/IGNOU)	4
		AEEC 3	Computer Science Programming Lanugage using JAVA (MOOCS/IGNOU/CSU) Introduction and Features, Language Constructs, Classes and Objects, Inheritance, Abstract Class and Interface, Polymorphism, Exception Handling, Multithreading अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन समस्तरीयः विषयः	2
		पञ्चमसत्रार्थस्य शिक्षाङ्कयोगः		

अनुवर्तते

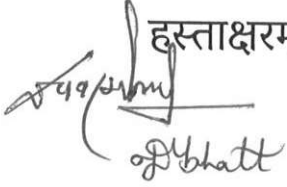
षष्ठम्	DSCC 13	ध्वनिकाव्यभेदविवेचनम्, गुणीभूतव्यङ्ग्यस्वरूपादिविमर्शः, व्यञ्जनासिद्धिश्च आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशित- साहित्यदर्पणम् (खण्डः ५,६)	4
	DSCC 14	छाया कौशल्याजनकयोगः कुमारविक्रमश्च कुमारप्रत्यभिज्ञानं सम्मेलनञ्च आधारग्रन्थः-मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशित- उत्तररामचरितम् (खण्डः ३,४,५)	4
	DSCC 15	अलकापुरीवर्णनम् यक्षसन्देशः आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशित- मेघदूतम् (खण्डः २)	4
	GE 6	GE 5 इत्यत्र स्वीकृतस्य अग्रिमस्तरीयः विषयः अथवा MOOCS / IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 शिक्षाङ्क (Credits)युतः पूर्वम् अनधीतः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन समस्तरीयः विषयः	4
	SEC 5	संस्कृतवाङ्मये जीवनमूल्यानि आधारः - १. चितानि अध्यात्मस्तोत्राणि/ २. रामायणमहाभारतपुराणादिभ्यः चिताः अंशाः/ ३. ईशावास्योपनिषत्/ ४. सज्जनशतकम्	2
	SEC 6	Computer Science PYTHON (Introduction, Basic Python Syntax, Language Components, Collections, Functions, Modules) (MOOCS/IGNOU/CSU) अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन समस्तरीयः विषयः	4

अनुवर्तते

	INTERNS HIP 3	मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमते सप्ताहद्वयात्मके प्रशिक्षणात्मके/ सेवात्मके कार्यक्रमे भागग्रहणम्	6
			षष्ठसत्रार्थस्य शिक्षाङ्कयोगः 28
			शास्त्रितृतीयवर्षस्य सत्रार्थयोः सम्पूर्णाशिक्षाङ्कयोगः 50
शास्त्रितृतीयवर्षान्ते निष्क्रमणसमये प्राप्तव्योपाधिः		शास्त्री (उपाधिः)	

अध्यापकानां नामानि

१. ऐमेशचन्द्र वर्मोला
२. देवाङ्गाभट्टः

हस्ताक्षरम्

 Bhatt

 (क. वे. ड. दे. रा. श्री.)